



GIG
CYMRU
NHS
WALES
Bwrdd Iechyd Prifysgol
Betsi Cadwaladr
University Health Board



CYNGOR
Sir Ddinbych
Denbighshire
COUNTY COUNCIL



Atodiad 1

Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010

Cynllun Rhan 1

Gwasanaethau Cefnogi Iechyd Meddwl Cychwynnol Lleol

ar gyfer

BWRDD IECHYD PRIFYSGOL BETSI CADWALADR

CYNGOR SIR YNYS MÔN

CYNGOR GWYNEDD

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL CONWY

CYNGOR SIR DDINBYCH

CYNGOR SIR Y FFLINT

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL WRECSAM

Cynnwys	Tudalen
1. Cyflwyniad	2
2. Partneriaid	4
3. Diben y Cynllun	5
4. Gweledigaeth	6
5. Cyfrifoldebau Partneriaid	6
6. Cymhwyster ar gyfer Cyfeirio ac Asesu	7
7. Cydraddoldeb	9
8. Darpariaeth Gwasanaethau yng Nghymraeg a Saesneg	9
9. Lle bydd Gwasanaethau yn cael eu Darparu	9
10. Gwasanaethau Cefnogi Iechyd Meddwl Cychwynnol Lleol	9
11. Llywodraethu a Threfniadau Partneriaeth	10
12. Trefniadau Rheoli ar gyfer Iechyd Meddwl Cychwynnol Lleol Gwasanaethau Cefnogi	11
13. Cyllid	11
14. Rheoli Perfformiad	11
15. Llywodraethu'r Gwasanaethau Cefnogi Iechyd Meddwl Cychwynnol Lleol	12
16. Rhyddid Gwybodaeth	12
17. Diogelu Data	13
18. Rhannu Gwybodaeth	13
19. Pryderon	13
20. Hybu'r Gwasanaethau Cefnogi Iechyd Meddwl Cychwynnol Lleol	13
21. Trefniadau ar gyfer Adolygu'r Cynllun	14
Atodiad 1 Rhestr o Driniaethau Iechyd Meddwl Cychwynnol	17

1. CYFLWYNIAD

Mae'r ddogfen hon yn manylu ar Gynllun Rhanbarthol ar y cyd sy'n pennu sut bydd y partneriaid statudol yn bodloni gofynion Section 2, Part 1 of the Measure, yn ffurfiol sef datblygu a gweithredu Gwasanaethau Cefnogi Iechyd Meddwl Cychwynnol Lleol (LPMHSS). Nid yw'n gynllun gweithredol. Fodd bynnag, mae'n nodi'r gofal a'r driniaeth sydd ar gael ar gyfer ardal Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr ac yn sicrhau darpariaeth ar gyfer yr ardal honno hwnnw o'r gwasanaethau cefnogi iechyd meddwl cychwynnol lleol.

Mae Rhan 1 Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010 yn gofyn i bartneriaid iechyd meddwl lleol ar gyfer ardal awdurdod lleol gymryd pob cam rhesymol i gytuno ar gynllun sy'n nodi'r driniaeth a fydd ar gael ar gyfer yr ardal honno a sicrhau darpariaeth gwasanaethau ar gyfer yr ardal honno.

Mae Rheoliadau Iechyd Meddwl (Darpariaeth Ranbarthol) (Cymru) 2012 yn galluogi llunio cynlluniau yn Rhanbarthol.

Mae Mesur Iechyd Meddwl (Cymru) 2010 yn gyfraith a wnaethpwyd gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru. Mae ganddi statws cyfreithiol tebyg i Ddeddf Seneddol. Mae'r Mesur yn cyflwyno nifer o newidiadau pwysig mewn perthynas ag asesu, gofalu, a thrin pobl â phroblemau iechyd meddwl yng Nghymru.

Mae'r Mesur wedi'i rannu yn chwe Rhan a dwy Atodlen:

- Rhan 1 – Gwasanaethau Cefnogi Iechyd Meddwl Cychwynnol Lleol
- Rhan 2 – Cydgysylltu Gofal a Chynllunio Gofal a Thriniaeth ar gyfer Defnyddwyr Iechyd Meddwl Eilaidd
- Rhan 3 - Asesu Cyn-ddefnyddwyr Gwasanaethau Iechyd Meddwl Eilaidd
- Rhan 4 - Eiriolaeth Iechyd Meddwl
- Rhan 5 - Cyffredinol
- Rhan 6 – Amrywiol ac atodol
- Atodlen 1 - Diwygiadau canlyniadol i Ddeddf Iechyd Meddwl 1983
- Atodlen 2 - Diddymiadau

Mae Rhan 1 y Mesur – Gwasanaethau Cefnogi Iechyd Meddwl Cychwynnol Lleol, yn ceisio cryfhau rôl gofal cychwynnol wrth ddarparu gofal a thriniaeth iechyd meddwl effeithiol, ac yn manylu ar y gofyniad y bydd LPMHSS yn cael eu darparu ledled Cymru.

Daw'r dyletswyddau statudol ar BILlau ac Awdurdodau Lleol i ddarparu'r gwasanaethau hyn i rym o 1af Hydref 2012. Bydd y gwasanaethau hyn yn cael eu darparu gan Fyrddau Iechyd Lleol ac awdurdodau lleol mewn partneriaeth, a disgwylir y bydd y gwasanaethau hyn yn gweithredu naill ai o fewn practisau meddyg teulu sydd eisoes yn bodoli, ynteu ochr wrth ochr â hwy.

Diffinnir 5 swyddogaeth allweddol LPMHSS yn Adran 5 y Mesur fel a ganlyn:

- i. Aseidiadau iechyd meddwl cynhwysfawr
- ii. Triniaethau iechyd meddwl cychwynnol lleol
- iii. Cydgysylltu a chefnogi cyfeirio ymlaen
- iv. Darparu cefnogaeth a chynghor i weithwyr proffesiynol
- v. Darparu gwybodaeth a chynghor i unigolion a gofalwyr

Fel disgrifiwyd yn y Model Gwasanaeth Cenedlaethol, amcanion LPMHSS yw:

- Cynyddu argaeledd gwasanaethau iechyd meddwl ar lefel gofal cychwynnol, a'r nifer sy'n eu defnyddio, er mwyn gwella deilliannau ar gyfer unigolion o bob oed a chynyddu effeithiolrwydd ac effeithlonrwydd wrth gyrchu gofal eilaidd, lle cynghorir bod angen hyn;
- Darparu ar gyfer pobl o bob oed ar draws ardal Gogledd Cymru, h.y. Gwynedd, Ynys Môn, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint, Wrecsam; LPMHSS effeithiol sy'n hygyrch ac yn agos at y bobl sydd eu hangen. Dylai'r gwasanaethau hyn fod yn briodol, yn dderbyniol ac yn canolbwyntio ar ddeilliannau, â phwyslais ar hybu lles, adferiad a gwydnwch unigolyn, mewn partneriaeth â'r trydydd sector;
- Gweithio gyda meddygon teulu, staff practisau a phartneriaid a rhanddeiliaid eraill perthnasol, a datblygu perthnasau agos â hwy, a darparu cefnogaeth, ymgynghori, cynghor am reolaeth glinigol, addysg, hyfforddiant a chyswllt er mwyn datblygu gallu o ran rheoli problemau iechyd meddwl mewn gofal cychwynnol, a dulliau o ymdrin â hyn.

Yn ardal Gogledd Cymru bydd hyn yn cael ei gyflawni trwy:

Atal dirywiad a hybu gwellhad a lles trwy;

- Ddarparu cefnogaeth, ymgynghori, cynghor ar reolaeth glinigol, addysg, hyfforddiant a chyswllt;
- Cynyddu'r gallu ar lefel gofal cychwynnol ar gyfer asesiad priodol, ymyriadau byr a dargedwyd, cyfeirio ymlaen, cynghor a gwybodaeth ar gyfer pobl o unrhyw oed ag unrhyw ffurf o broblemau iechyd meddwl ysgafn i gymedrol. Bydd hyn yn cynnwys anawsterau seicogymdeithasol, ymddygiadol ac emosiynol bydd plant a phobl ifanc yn eu profi, a nam ar y cof bydd oedolion hŷn yn ei brofi;
- Darparu mynediad ehangach at therapïau seicolegol effeithiol;
- Hybu hawliau unigolion i gyrchu'r gwasanaethau hyn yng Nghymraeg;
- Darparu mynediad ehangach at amrywiaeth gwasanaethau lles meddyliol sydd ar gael, ar lefel gofal cychwynnol/cyffredinol sy'n cael eu darparu mewn ieithoedd (ar wahân i Gymraeg neu Saesneg) yn unol ag anghenion y boblogaeth leol;
- Sicrhau ymyriad i hybu diagnosis cynnar a chywir, a gofal dilynol priodol ac amserol, i wella lles emosiynol a deilliannau iechyd meddwl, lleihau'r risg y bydd cyflwr unigolyn yn gwaethygu a, lle bo'n briodol, helpu unigolion i gynnal cyflogaeth ac addysg trwy ddangos y ffordd i wasanaethau priodol;

- Cynnwys unigolion, a'u gofalwyr lle bo hynny'n briodol, yng ngofal a thriniaeth yr unigolyn a'u cefnogi a'u hannog i reoli eu hiechyd meddwl a chorfforol eu hunain;
- Presgripsiynu priodol ar gyfer cyflyrau iechyd meddwl ar lefel gofal cychwynnol, gwell rheoli meddyginiaeth ac annog cydymffurfiaid â meddyginiaeth sy'n cael ei rhoi ar bresgripsiwn;
- Presgripsiynu heb fod yn feddygol e.e. bibliotherapi, ymarfer corff
- Cynorthwyo Gofal Cychwynnol wrth hybu anghenion gofal iechyd corfforol y rheiny sy'n cyrchu gwasanaethau iechyd meddwl ar lefel gofal cychwynnol, a mynd i'r afael â'r anghenion hyn;
- Cynyddu cyflymder a phriodoldeb cyfeiriadau i wasanaethau iechyd meddwl gofal eilaidd trwy brosesau cyfeirio syml a chyfathrebu effeithiol, gan sicrhau bod unigolion yn cael eu cefnogi ar y lefel gofal sydd fwyaf priodol i'w hanghenion;
- Datblygu a chynnal rhyngwynebau effeithiol â gwasanaethau perthnasol ym mhob sector i gefnogi unigolion â'u hanghenion iechyd cymdeithasol a chorfforol a bod er budd eu hiechyd meddyliol;
- Lleihau gwahaniaethu a gwella ymwybyddiaeth gymunedol trwy gael mwy o ymwybyddiaeth leol a mynediad lleol; a
- Sicrhau effeithiolrwydd, effeithlonrwydd ac ansawdd y gwasanaethau a ddarparwyd.

Mewn cysylltiad â'r cynllun mae Fframwaith Gweithredol yn cael ei ddatblygu. Bydd y Fframwaith Gweithredol yn darparu mwy o gyfarwyddyd a manylion gweithrediadol o ran sut bydd y cynllun a'i modelau gwasanaeth cysylltiedig yn cael eu rhoi ar waith.

2. PARTNERIAID

Mae'r Cynllun yn cwmpasu ardal Gogledd Cymru a dyma'r partneriaid statudol:

- Bwrdd Iechyd Lleol Prifysgol Betsi Cadwaladr
- Cyngor Gwynedd
- Cyngor Sir Ynys Môn
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
- Cyngor Sir Ddinbych
- Cyngor Sir y Fflint
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam

Sy'n darparu'r gwasanaeth mewn partneriaeth heb fod yn statudol â'r canlynol:

- Meddygon Teulu a staff practis Meddygon Teulu
- Trydydd Sector
- Defnyddiwr y Gwasanaeth
- Teuluoedd a Gofalwyr
- Sector Annibynnol
- System Cyfiawnder Troseddol

3. DIBEN/CWMPAS Y CYNLLUN

Mae'r cynllun hwn yn nodi'r partneriaid iechyd meddwl lleol sydd â chyfrifoldeb dan y mesur am ddarparu LPMHSS i boblogaethau'r awdurdodau lleol y mae BIPBC yn eu cwmpasu. Mae'n nodi'r triniaethau iechyd meddwl cychwynnol lleol a fydd ar gael ac yn manylu ar y trefniadau ar gyfer sicrhau darpariaeth y gwasanaethau hynny. Mae'n nodi maint cyfrifoldebau pob un o'r partneriaid iechyd meddwl lleol ar gyfer darpariaeth y gwasanaethau hyn ac yn manylu ar sut bydd cyfeiriadau gan ofal eilaidd yn cael eu derbyn dan y cynllun.

Mae LPMHSS yn darparu mynediad lleol i gefnogi pobl o bob oed sydd â phroblemau iechyd meddwl ysgafn i gymedrol. Mae hyn yn cynnwys anawsterau seicogymdeithasol, ymddygiadol ac emosiynol bydd plant a phobl ifanc yn eu profi, ynghyd â nam ar y cof bydd oedolion hŷn yn ei brofi.

Mae prif ffocws yr ymateb iechyd meddwl cychwynnol yn ymwneud â hybu, atal, ymyrraeth gynnar a dulliau o ymdrin â chael gwared ar stigma materion sy'n ymwneud ag iechyd meddwl.

Mae'r gwasanaeth yn cyfoethogi a gwella perthnasau rhwng gofal iechyd cychwynnol ac eilaidd heb greu dyblygiad. Ymhlith y gwasanaethau iechyd meddwl cychwynnol penodol sy'n cael eu darparu mae:

- Aseidiadau iechyd meddwl cynhwysfawr, addas ar gyfer pwrpas, ar gyfer unigolyn sydd, fel arfer, wedi cael eu gweld gan feddyg teulu yn gyntaf, ac mae meddyg teulu yn ystyried bod angen asesiad mwy manwl, neu sy'n cael eu cyfeirio trwy wasanaethau iechyd meddwl eilaidd;
- Ymyriadau tymor byr naill ai'n unigol neu drwy waith grŵp, os yw'r asesiad cychwynnol wedi nodi bod hyn yn briodol. Ymhlith ymyriadau o'r fath mae cynghori, amrywiaeth o ymyriadau seicolegol byr gan gynnwys therapi ymddygiad gwybyddol, therapi yn canolbwyntio ar atebion, cefnogaeth arlein, rheoli straen, bibliotherapi ac addysg;
- Cyfeirio ymlaen â chefnogaeth a chydgyssylltu camau nesaf mewn proses gofal â chymau, lle teimlir bod hyn yn briodol ar gyfer unigolyn;
- Ar gyfer Gwasanaethau i Blant, darparu cefnogaeth, ymgynghori, cyngor am reolaeth glinigol, addysg, hyfforddiant a chyswllt ag amrywiaeth o weithwyr proffesiynol ym meysydd iechyd, addysg, gofal cymdeithasol a gweithwyr proffesiynol eraill, i alluogi iddynt reoli a gofalu am bobl â phroblemau iechyd meddwl yn ddiogel;
- Darparu cefnogaeth, hyfforddiant a chyngor i feddygon teulu a staff cysylltiedig, i alluogi iddynt reoli a gofalu am bobl â phroblemau iechyd meddwl yn ddiogel, gan hybu dull adferiad o weithredu ac agwedd positif tuag at iechyd meddwl llesol;
- Darparu gwybodaeth a chyngor i unigolion a'u gofalwyr am ymyriadau a gofal, gan gynnwys yr opsiynau sydd ar gael iddynt, yn ogystal â 'dangos y ffordd' i ffynonellau eraill o gefnogaeth a'u helpu i gael mynediad at y gwasanaethau hyn.

4. GWELEDIGAETH

Mae'r Model Gwasanaeth Cenedlaethol ar gyfer LPMHSS (2011) yn manylu ar amcanion cyffredinol LPMHSS sef:

- a) Cynyddu argaeledd gwasanaethau iechyd meddwl ar lefel gofal cychwynnol, a nifer y bobl sy'n eu defnyddio
- b) Darparu ar gyfer pobl o bob oed ar draws Cymru, gwasanaethau cefnogi iechyd meddwl cychwynnol sy'n hygyrch ac yn agos at y bobl sydd eu hangen.
- c) Gweithio gyda meddygon teulu a staff practisau a datblygu perthnasau agos â hwy.

Yng Ngogledd Cymru, ein gweledigaeth ar gyfer LPMHSS yw:

- Darparu gwasanaethau ymatebol a hyblyg sy'n rhoi'r unigolyn wrth galon y gwasanaeth sy'n galluogi pobl i wella a chael ansawdd bywyd da sy'n cefnogi dewis.
- Mae unigolion, eu gofaluwr a theuluoedd yn cymryd rhan lawn yng nghanol gofal a thriniaeth.
- Ar gyfer plant a phobl ifanc, gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar ganfod risg yn gynnar, datblygu gwydnwch a datblygu sgiliau bywyd.
- Ar gyfer pobl oedran gweithio, gwasanaethau sy'n canolbwyntio ar sicrhau eu bod yn byw bywydau mor llawn ac annibynnol â phosibl.
- Ar gyfer pobl hŷn, ceir pwyslais arbennig ar atal ac ailalluogi.

Mae cyfathrebu clir o ran iaith a diwylliant yn hanfodol i sicrhau bod cleifion a gofaluwr yn cymryd rhan go iawn, ac yn cael y gofal a thriniaeth orau bosibl. Yng Nghymru, mae hyn yn golygu bod gwasanaethau dwyieithog (Cymraeg a Saesneg) ar gael lle bynnag bo'n bosibl.

5. CYFRIFOLDEBAU PARTNERIAID

Mae Rhan 1, adran 3 y Mesur yn nodi bod yn rhaid i bartneriaid iechyd meddwl lleol ar gyfer ardal leol ddarparu gwasanaethau cefnogaeth iechyd meddwl yn unol â chynllun ar gyfer eu hardal y cytunwyd arni.

Y Bwrdd Iechyd yw prif asiantaeth y cynllun a bydd pob un o'r sefydliadau sy'n bartneriaid yn cynnal cyfrifoldeb cyflogaeth ar gyfer yr aelodau hynny o staff sy'n darparu LPMHSS naill ai fel gweithwyr LPMHSS uniongyrchol (BIPBC, Cyngor Sir y Fflint a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam) neu fel aelod o staff iechyd meddwl cyffredinol yn y siroedd eraill.

Ar gyfer Gogledd Cymru mae'r partneriaid iechyd meddwl wedi ymrwymo i fodloni gofynion Rhan I y Mesur mewn partneriaeth a chytunir y bydd unrhyw

fuddsoddiad newydd gan Lywodraeth y Cynulliad yn cael ei ddefnyddio i gyflenwi'r gwasanaethau LPMHSS sydd eisoes yn bodoli ac sydd ar waith ar draws Gogledd Cymru.

Bydd Meddygon Teulu yn parhau i fod yn gyfrifol am ddarparu gwasanaethau i gleifion fel manylwyd yn y contract gwasanaethau meddyg teulu. Bydd y LPMHSS yn gwella'r amrywiaeth o wasanaethau sydd ar gael i gleifion mewn gofal cychwynnol.

Mae ymarferwyr iechyd meddwl gofal cychwynnol yn gyfrifol am ddarparu:

- Asesiad (o fewn 28 diwrnod calendr)
- Triniaeth (yn unigol neu drwy waith grŵp ac fel arfer mewn 6-10 sesiwn,)
- Dangos y ffordd
- Addysg a hyfforddiant i staff gofal cychwynnol, a
- Chyngor a chefnogaeth ar gyfer unigolion, gofalwyr a theuluoedd

6. CYMHWYSTER AR GYFER CYFEIRIO AC ASESU

Mae LPMHSS ar gael ar gyfer unigolion o bob oed; o blant a phobl ifanc i oedolion hŷn sydd wedi cael eu cyfeirio gan feddyg teulu neu, fel mae'r cynllun hwn yn caniatáu, o ofal eilaidd, ar gyfer asesiad cychwynnol.

Mae Adrannau 6 -8 y Mesur yn manylu ar y dyletswyddau i gynnal asesiadau iechyd meddwl cychwynnol mewn perthynas â'r tri chategori o gyfeiriadau a allai gael eu gwneud i'r gwasanaeth

- Cleifion sy'n byw yn ardal yr awdurdod lleol ac wedi cofrestru â'r meddyg teulu (practis) sy'n ei gyfeirio/chyfeirio (a6)
- Cleifion nad ydynt yn byw yn ardal yr awdurdod lleol / heb gyfeiriad arferol / heb gofrestru â'r meddyg teulu – (a7) ac mae'r rhain bellach wedi'u cwmpasu gan Reoliadau Iechyd Meddwl (Atgyfeiriadau Gofal Sylfaenol a Chymhwysedd i Gynnal Asesiadau Iechyd Meddwl Cychwynnol) (Cymru) 2012 neu fel arall ni fyddai gan gategorïau penodol o unigolion hawl i gael asesiad, os yw'r cynllun yn darparu ar gyfer hynny – (yn cyfeirio at a2 (4) (b) a (c) ac yna mae a7 yn berthnasol)
- Cyfeiriadau gan ofal eilaidd os yw'r cynllun yn caniatáu (yn cyfeirio at a4 ac yna mae a8 yn berthnasol)

Mae'r cynllun hwn yn caniatáu i gyfeiriadau cael eu gwneud gan wasanaethau iechyd meddwl eilaidd i'r gwasanaethau cefnogi iechyd meddwl cychwynnol lleol ond nid yw'n darparu ar gyfer cyfeiriadau sy'n cael eu gwneud mewn perthynas ag unrhyw gategorïau penodol o unigolion, oherwydd bod y rhain bellach yn cael eu cwmpasu gan Reoliadau Iechyd Meddwl (Atgyfeiriadau Gofal Sylfaenol a Chymhwysedd i Gynnal Asesiadau Iechyd Meddwl Cychwynnol) (Cymru) 2012. Mewn perthynas â chyfeiriadau o ofal eilaidd, mae'r cynllun hwn yn darparu y gall rheolwr ymgynghorol sy'n gweithio mewn gwasanaethau gofal iechyd eilaidd wneud cyfeiriad i'r LPMHSS mewn perthynas ag unigolyn sy'n destun i ddarpariaeth Deddf Iechyd Meddwl 1983, neu sy'n derbyn gwasanaethau gofal iechyd eilaidd.

Hefyd mae'r partneriaid iechyd meddwl yn cefnogi hawl barhaus galwedigaethau perthynol i gyfeirio i'r LPMHSS lle bo hynny'n briodol ac fel y cytunwyd mewn llwybrau lleol er mwyn peidio a thorri llwybrau effeithiol sydd eisoes yn bodoli at wasanaethau cyfwerth, gan gydnabod nad yw termau'r Mesur yn darparu ar eu cyfer.

Dylid gwneud cyfeiriadau mewn perthynas ag unigolion (o unrhyw oed) sy'n ymgwyflwyno ag unrhyw ffurf o broblem iechyd meddwl ysgafn i gymedrol a/neu sefydlog, difrifol a pharhaus yn unig, heb ystyried p'un a yw'r unigolyn hwnnw/honno hefyd yn profi unrhyw gyflwr sy'n cyd-ddigwydd fel anabledd dysgu neu broblem â chamddefnyddio sylwedd. Gall unigolyn sy'n destun i adran 117 Deddf Iechyd Meddwl 1983 gael ei gyfeirio/chyfeirio i'r gwasanaeth, cyn belled â'i fod/bod yn gymwys trwy un o'r llwybrau cyfeirio manylwyd arnynt uchod, a'i bod yn briodol gwneud hynny o ystyried ei (h)ymgyflwyniad clinigol.

Bydd cyfeiriad ar ffurf cais gan feddyg teulu (neu weithiwr proffesiynol perthynol eraill y cytunwyd arno/arni) i'r LPMHSS weld rhywun yn y feddygfa lle bo hynny'n bosibl, neu fel arall yn yr ardal leol, a dyluniwyd y system gyfeirio i beidio â bod yn rhy gymhleth. Mae trefniadau cadw cofnodion priodol, ynghyd â dull sicr o rannu gwybodaeth, ar waith.

Safon BIPBC ar gyfer yr hyd uchafswm o amser rhwng LPMHSS yn derbyn cyfeiriad a chynnal yr asesiad yw 28 diwrnod calendr, yn unol â'r targed a osodwyd yn y Model Gwasanaeth Cenedlaethol.

Mae Fframweithiau Gweithredol wedi cael eu datblygu (oedolion a phlant) sy'n cynnwys Protocolau Clinigol ar gyfer cyfeirio ar gyfer asesiad a bydd y rhain yn cael eu hadolygu unwaith y flwyddyn o leiaf i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn berthnasol i anghenion lleol, a bod sgiliau staff y LPMHSS yn cael eu defnyddio yn briodol.

Ni fydd LPMHSS Gogledd Cymru yn briodol i bob unigolyn â phroblemau iechyd meddwl sy'n ymgwyflwyno i feddyg teulu. Pan fydd meddyg teulu yn ystyried y byddai gwasanaethau eraill yn y system gofal iechyd meddwl yn briodol i ddiwallu anghenion unigolyn, dylai'r meddyg teulu barhau i'w gyfeirio/chyfeirio i'r gwasanaethau lleol hyn (e.e. Tîmau Iechyd Meddwl Cymunedol, GIMPPI arbenigol, gwasanaethau camddefnyddio sylweddau ac ati). Efallai y bydd y meddyg teulu yn dymuno cael ei dywys/thywys a'i gefnogi/chefnogi mewn perthynas a chyfeirio unigolion yn briodol trwy ymgynghori â'r LPMHSS a/neu gael cyngor ganddynt. Y nod yw hwyluso pob cais newydd am wasanaethau iechyd meddwl ar gyfer plant a phobl ifanc trwy un pwynt mynediad a seiliwyd ar drafod pryderon a ymgwyflwynwyd.

Mae'r Fframweithiau Gweithredol yn cynnwys y broses gyfeirio y cytunwyd arni gan gynnwys materion sy'n ymwneud â ffiniau a dogfennaeth gysylltiedig.

7. CYDRADDOLDEB

Roedd Deddf Cydraddoldeb 2010 yn ymestyn dyletswydd y sector cyhoeddus o ran pob nodwedd warchoddedig, sy'n cael eu diffinio fel oed, anabledd, rhyw, crefydd a chred, beichiogrwydd a mamolaeth, ailbennu rhywedd, ethnigrwydd, cyfeiriadedd rhywiol a phriodas/partneriaeth sifil.

Mae pob sefydliad sy'n bartner wedi cyhoeddi Cynllun Cydraddoldeb a Hawliau Dynol Strategol (SEP) sy'n cynnwys ymrwymiad i sicrhau bod asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb yn rhan hanfodol o bopeth byddant yn ei wneud er mwyn sicrhau bod y gwasanaethau maent yn gyfrifol amdanynt yn cael eu darparu mewn ffyrdd sy'n gyson â'r ddyletswydd sy'n gofyn i ni:

- ddileu gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth anghyfreithlon;
- hyrwyddo cyfle cyfartal; a
- hybu cysylltiadau da rhwng gwahanol grwpiau.

Bydd y Partneriaid yn ymgymryd ag Asesiad Llawn o Effaith ar Gydraddoldeb o ran y cynllun erbyn 30^{ain} Medi 2012 a chyhoeddi'r deilliant.

8. DARPARIAETH GWASANAETHAU YNG NGHYMRAEG A SAESNEG

Mae Strategaeth y Gymraeg 2012-17, 'Iaith Byw: Iaith Fyw' yn gosod nod clir i gryfhau'r defnydd o'r Gymraeg ym mywyd bob dydd.

Mae Mesur y Gymraeg yn gorfodi dyletswyddau ar sefydliadau i: ddarparu gwasanaethau yn Gymraeg; ystyried effaith penderfyniadau polisi ar y Gymraeg; hybu'r defnydd o'r Gymraeg yn y gweithle; hybu a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg yn fwy eang; cadw cofnodion o gydymffurfriad â safonau a chwynion.

Lle bynnag bo'n bosibl, bydd LPMHSS yn cael eu darparu yn yr iaith y mae defnyddwyr y gwasanaeth ei hangen, a lle bo hyn yn anodd i wasanaethau lleol, byddant yn gwneud pob ymdrech i sicrhau bod yr angen iaith yn cael ei ddiwallu. Bydd gofyniad defnyddiwr y gwasanaeth o ran iaith yn cael ei gofnodi.

9. LLE BYDD GWASANAETHAU YN CAEL EU DARPARU

Mae'r LPMHSS yn arbenigedd yn y gymuned ac maent yn gweithredu o fewn, neu ochr wrth ochr â, meddygfeydd teulu sydd eisoes yn bodoli, neu leoliadau eraill fel y pennwyd yn briodol.

10. GWASANAETHAU CEFNOGI IECHYD MEDDWL CYCHWYNNOL LLEOL

Manylir ar restr o driniaethau a gwasanaethau iechyd meddwl cychwynnol a sicrhawyd gan y cynllun yn atodiad 1

Mae ymyriadau yn canolbwyntio ar adfer, â deilliannau disgwylidig clir a ddogfennwyd, ac mae dulliau o weithredu a seiliwyd ar dystiolaeth wrth eu gwraidd ac yn sicrhau eu hansawdd. Maent wedi seilio ar asesiad trylwyr o bob unigolyn ac yn cael eu darparu gan staff â'r sgiliau a hyfforddiant addas sy'n cael eu goruchwyllo a'u rheoli yn briodol. Lle bynnag bo'n bosibl, bydd yr ymyriadau y cytunwyd arnynt yn cefnogi unigolion i reoli eu hunain, hybu iechyd ac atal dirywiad.

Bydd cynlluniau gofal sy'n gymesur ag angen yn cael eu datblygu ar gyfer unigolion sy'n cael eu trin yn y gwasanaeth. Fel arfer ni fydd gofal pobl sy'n cael eu gweld yn y LPMHSS dan y gwasanaethau a restrwyd yn Atodiad 1 yn destun i gynllunio gofal a thriniaeth, ond efallai y bydd rhai unigolion y mae eu gofal eisoes yn destun i gynllunio gofal a thriniaeth hefyd yn cael eu gweld yn y LPMHSS. Dan amgylchiadau o'r fath, bydd eu cydgysylltiad gofal a'u cynllun gofal a thriniaeth yn parhau mewn gofal eilaidd.

Ar hyn o bryd mae gwahanol drefniadau'n bodoli ar gyfer cadw cofnodion ond bydd y LPMHSS yn symud tuag at gofnodion a ddelir mewn gofal cychwynnol o fewn fframweithiau llywodraethu priodol.

Bydd rhyddhad o'r LPMHSS yn digwydd ar yr adeg pan nad oes angen unrhyw ymyriad pellach. Efallai y bydd hyn oherwydd:

- Cwblhau'r driniaeth yn llwyddiannus
- Dangos y ffordd i wasanaethau eraill
- Cyfeirio i wasanaethau iechyd meddwl eilaidd
- Nid yw defnyddiwr y gwasanaeth yn dymuno defnyddio'r gwasanaeth bellach

Mae LPMHSS yn treulio oddeutu 10% o'u hamser yn cefnogi ymarferwyr gofal cychwynnol i ddatblygu gallu o ran iechyd meddwl. Hefyd, bydd amser yn cael ei dreulio yn cefnogi ymarferwyr o asiantaethau eraill perthnasol i ddatblygu sgiliau a gallu wrth adnabod a (lle bo'n briodol) darparu cefnogaeth yn y gymuned i hybu iechyd meddwl a lles a gwella sgiliau ymdopi e.e. staff o Addysg neu Wasanaethau Cymdeithasol.

11. LLYWODRAETHU A THREFNIADAU PARTNERIAETH

Mae atebolrwydd a chyfrifoldeb am y cynllun yn perthyn i'r sefydliadau unigol sy'n bartneriaid, ond y Bwrdd Iechyd yw prif asiantaeth y LPMHSS.

Bydd Cydweithredfa Iechyd Meddwl ar gyfer oedolion, teuluoedd a phlant (yn cynnwys cyswllt gan addysg) yn cael ei sefydlu gan y Partneriaid, ac yn cael ei gweinyddu i ddechrau gan y Bwrdd Iechyd, i oruchwyllo gweithrediad y cynllun a rhannau eraill y Mesur Iechyd Meddwl. Bydd Cylch Gorchwyl manwl yn cael eu datblygu. Bydd y Gydweithredfa Iechyd Meddwl yn adrodd i Cydweithredfa Gwella Gwasanaethau Cymdeithasol y Gogledd (NWSSIC) a Fforwm Strategol Chwarterol BIPBC, a fydd yn sicrhau adrodd ymlaen i drefniadau llywodraethu priodol yn y sefydliadau sy'n bartneriaid. Bydd hyn yn cynnwys adroddiadau cyfnodol i Fwrdd Arwain Rhanbarthol Gogledd Cymru ar gyfer goruchwyliaeth gyfunol a democratig gan arweinwyr.

Bydd Cydweithredfa Iechyd Meddwl Gogledd Cymru yn monitro'r adnoddau sy'n gysylltiedig â LPMHSS ac yn gyntaf bydd yn ystyried unrhyw anghytundeb o ran cyllid ac yn ceisio eu datrys.

12. TREFNIADAU RHEOLI AR GYFER IECHYD MEDDWL CYCHWYNNOL LLEOL

Ar gyfer gwasanaethau oedolion, mae LPMHSS yn cael eu rheoli ar y cyd gan y partneriaid ac mae pob sefydliad yn atebol ar gyfer ei staff ei hun.

Ar gyfer plant a theuluoedd bydd y ddarpariaeth LPMHSS yn cael ei rheoli trwy drefniadau GIMPPi BIPBC ar wahân i'r gwasanaethau hynny sy'n cael eu darparu yn uniongyrchol gan y trydydd sector.

13. CYLLID

Y cyllid mynegol ychwanegol a hysbyswyd i BIPBC, oddi wrth Lywodraeth Cynulliad Cymru, er mwyn darparu gwasanaethau mewn perthynas â Rhan 1 y mesur yw £810,000, ond cyllid rhannol sydd ar gael ar gyfer Blwyddyn 1 (2012/2013) yn unig. Bydd y cyllid hwn yn cyflenwi buddsoddiad sydd eisoes yn bodoli a bydd yn cael ei ddefnyddio i gyflogi gweithwyr iechyd meddwl cychwynnol ychwanegol a chomisiynu gwasanaethau perthynol ychwanegol gan y trydydd sector.

Mae Adran 41(1) y mesur yn caniatáu i'r Partneriaid sefydlu a chynnal cronfa gyfunol. Ar hyn o bryd nid oes unrhyw fwriad i gyfuno cyllid yn ffurfiol.

Mae'r Partneriaid wedi ymrwymo i ymgymryd â phroses helaeth o fapio adnoddau i nodi buddsoddiad sydd eisoes yn bodoli a buddsoddiad newydd mewn LPMHSS

Bydd adolygiad o wasanaethau trydydd sector a gomisiynwyd yn cael ei gynnal, ar wahân i'r Mesur, i leihau unrhyw ddyblygu a manteisio i'r eithaf ar botensial buddsoddi.

Yn ogystal â'r dyraniad gan Lywodraeth Cymru, bydd y sefydliadau sy'n bartneriaid yn ystyried adnoddau sydd eisoes yn bodoli ac yn nodi lle gellir ailddyrrannu adnoddau neu eu rhannu â LPMHSS.

Bydd trefniadau cyllido a rhannu gwybodaeth, adnoddau, llety, staff ac adrodd yn cael ei reoli trwy Gydweithredfa Iechyd Meddwl Gogledd Cymru

14. RHEOLI PERFFORMIAD

Bydd trefniadau rheoli perfformiad cadarn yn cael eu datblygu i fonitro effaith y gwasanaethau. Fel isafswm, bydd y wybodaeth ganlynol yn cael ei chasglu ac adroddir arni i'r Gydweithredfa, er mwyn datblygu mesurau deilliant mwy soffistigedig.

- Nifer yr ymarferwyr gofal cychwynnol fesul 20,000 o boblogaeth (pob oed)
- Nifer yr asesiadau a gynhaliwyd
- Amseroedd aros ar gyfer asesiad (dyddiau calendr) yn erbyn y targed o 28 diwrnod calendr
- Amseroedd aros ar gyfer ymyriadau, lle dynodwyd (dyddiau calendr)
- Nifer yr ymyriadau a gwblhawyd (yn cynnwys triniaeth, cyfeiriad neu wybodaeth)
- Lefelau boddhad y defnyddiwr, gofalwr a meddyg teulu
- Galw am wasanaeth trwy'r Gymraeg a darpariaeth hyn

Bydd gofynion ar gyfer adrodd yn erbyn y mesurau perfformiad hyn yn cael eu cyhoeddi gan Lywodraeth Cymru.

Hefyd, bydd y gwasanaeth yn cynnal archwiliadau lleol rheolaidd yn erbyn safonau mewn perthynas â mynediad, deilliannau, priodoldeb a derbynoldeb pum swyddogaeth y gwasanaeth. Bydd hyn yn cefnogi gwelliannau o ran ymarfer ac yn rhoi sicrwydd i randdeiliaid o ran darpariaeth gwasanaethau. Dylid pennu'r buddion disgwylidig a'r safonau ansawdd gofynnol ar ddechrau datblygiad y gwasanaethau a dylid eu hadolygu yn rheolaidd.

15. LLYWODRAETHU'R GWASANAETH CEFNOGI IECHYD MEDDWL CYCHWYNNOL LLEOL

Ar hyd cyswllt unigolyn â'r LPMHSS, bydd cyfrifoldeb clinigol am yr unigolyn yn cael ei rannu rhwng y gwasanaeth a'r meddyg teulu, mewn perthynas ag unigolion sydd wedi cael mynediad at y gwasanaeth trwy'r meddyg teulu.

Bydd cyfrifoldeb clinigol am unigolion sy'n cael mynediad at y LPMHSS trwy wasanaethau iechyd meddwl eilaidd yn parhau â'r gwasanaeth iechyd meddwl eilaidd. Fodd bynnag, mae gweithwyr proffesiynol unigol yn atebol am eu penderfyniadau proffesiynol eu hunain.

Mae Rheoliadau Iechyd Meddwl (Cyfeiriadau Gofal Cychwynnol a Chymhwysedd i Gynnal Asesiadau Iechyd Meddwl Cychwynnol) (Cymru) 2012 yn manylu ar y gofynion proffesiynol i unigolyn fod yn gymwys i gynnal asesiadau iechyd meddwl cychwynnol. Bydd y partneriaid iechyd meddwl yn sefydlu trefniadau i sicrhau eu bod yn fodlon â sgiliau a phrofiad y staff a fydd yn cynnal asesiadau iechyd meddwl. Bydd Cydweithredfa Iechyd Meddwl Gogledd Cymru yn monitro gweithlu'r LPMHSS ac yn sicrhau bod partneriaid iechyd meddwl yn cyflawni'r rôl hon yn ddigonol.

16. RHYDDID GWYBODAETH

Mae'r Partneriaid yn cydnabod eu bod yn destun i ofynion y FOIA a byddant yn cynorthwyo a chydweithio â'i gilydd (bydd unrhyw gostau'n cael eu rhannu rhwng y partneriaid) i alluogi unrhyw Bartner i gydymffurfio ag unrhyw ofynion i ddatgelu gwybodaeth.

Mae'r Partneriaid yn cydnabod eu bod yn gyrrff cyhoeddus at ddibenion FOIA 2000. Os bydd cais am wybodaeth yn cael ei gwneud dan FOIA 2000 sy'n

gofyn am ddatblygu gwybodaeth sy'n ymwneud â LPMHSS bydd y Partneriaid yn cynorthwyo a chydweithio â'i gilydd i alluogi pob Partner i gydymffurfio â'r gofynion hyn i ddatgelu gwybodaeth, lle bo angen.

17. DIOGELU DATA

Bydd pob Partner yn sicrhau eu bod yn cydymffurfio ag unrhyw ofynion hysbysu dan Ddeddf Diogelu Data 1998.

18. RHANNU GWYBODAETH

Bydd y Partneriaid yn rhannu gwybodaeth am Ddefnyddwyr y Gwasanaeth i wella ansawdd gofal a galluogi gweithio integredig dan drefniadau sefydledig sydd ar waith.

Mae Adran 42 y Mesur yn caniatáu partneriaid iechyd meddwl lleol i ddarparu gwybodaeth i bartneriaid eraill a sicrhawyd trwy gyflawni ei swyddogaethau dan Ran 1 neu 3 y Mesur sy'n ymwneud ag unigolyn y mae LPMHSS yn cael eu darparu iddo/iddi, neu efallai y byddant yn cael eu darparu iddo/iddi, pan nad oes unrhyw beth yn atal y wybodaeth hon rhag cael ei datgelu dan unrhyw Fesur arall, Deddf Seneddol neu Ddeddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru.

19. PRYDERON

Mae'r partneriaid yn cydnabod bod awgrymiadau, sylwadau, digwyddiadau a chwynion yn gallu bod yn ffynhonnell werthfawr o wybodaeth wrth gynnal a gwella safonau gofal. Y nod yw dysgu o'r rhain a'u defnyddio yn bositif i wella ansawdd gofal.

Mae "pryder" yn golygu unrhyw gŵyn, hysbysiad neu ddigwyddiad diogelwch claf, neu, ac eithrio mewn perthynas â phryderon y rhoddyd gwybod amdanynt mewn perthynas â darparwyr gofal cychwynnol neu ddarparwyr annibynnol, cais am iawndal.

Bydd pob "pryder" yn cael eu trin yn unol â pholisïau a gweithdrefnau'r darparwr LPMHSS neu gomisiynydd unrhyw wasanaethau trydydd sector fel y nodwyd yn y cynllun hwn.

20. HYBU'R GWASANAETHAU CEFNOGI IECHYD MEDDWL CYCHWYNNOL LLEOL

Bydd cynllun cyfathrebu integredig ar gyfer y LPMHSS yn cael ei roi ar waith ar draws y partneriaid, gan gynnwys grwpiau rhanddeiliaid, defnyddwyr y gwasanaeth a gofalwyr.

Bydd y pwyntiau cyswllt cyntaf ar draws pob sefydliad sy'n bartner yn cael eu defnyddio i ddangos y ffordd at LPMHSS er mwyn i wasanaethau cychwynnol, cymunedol ac eilaidd wella mynediad ac ymwybyddiaeth.

21. TREFNIADAU AR GYFER ADOLYGU'R CYNLLUN

Bydd y Cynllun yn cael ei adolygu bod chwarter gan Gydweithredfa Iechyd Meddwl Gogledd Cymru a bydd argymhellion ar gyfer unrhyw newid yn cael eu cyfleu i NWSSIC a BIPBC i gael cymeradwyaeth ffurfiol.

Llofnodwyr y Cynllun

Trwy lofnod, mae pob partner yn cadarnhau bod y wybodaeth yn y cynllun hwn yn gywir ynghyd â'r holl atodiadau a dogfennau atodol, yn gyfoes a chywir ar ddyddiad y llofnodi ac yn cadarnhau eu bod yn ei dderbyn ac yn barod i gydymffurfio ag ef. Os bydd fersiwn diwygiedig o'r cynllun yn cael ei gynhyrchu, ni fydd yn rhwymol nes bod yr holl bartneriaid wedi cytuno trwy lofnodi. Dan yr amgylchiadau hyn bydd y fersiwn sy'n bodoli a lofnodwyd yn llawn yn sefyll.

Bwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr

Teitl

Llofnod

Dyddiad

Cyngor Sir Ynys Môn

Teitl

Llofnod

Dyddiad

Cyngor Gwynedd

Teitl

Llofnod

Dyddiad

Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy

Teitl

Llofnod

Dyddiad

Cyngor Sir Ddinbych

Teitl

Llofnod

Dyddiad

Cyngor Sir y Fflint

Teitl

Llofnod

Dyddiad

Cyngor Bwrdeistref Sirol Wreccsam

Teitl

Llofnod

Dyddiad

Mesur Iechyd Meddwl Rhan 1
Rhestr o Driniaethau a Gwasanaethau Iechyd Meddwl Cychwynnol

Oedolion a Phobl Hŷn

Gwasanaethau Iechyd Meddwl Cychwynnol (yn darparu asesiad, therapïau seicolegol ar sail tystiolaeth a chynghori, gwybodaeth a chyngor i staff gofal cychwynnol, defnyddwyr y gwasanaeth a gofalwyr, bydd y trydydd sector yn darparu rhywfaint o hyn)

Gwasanaethau Asesu Iechyd Meddwl Ysbyty Cyffredinol
Gwasanaeth Cyfiawnder Troseddol (fel bo'n berthnasol i anghenion a aseswyd)

Gwasanaeth Iechyd Meddwl Cyn-filwyr (fel bo'n berthnasol i anghenion a aseswyd)

Gwasanaeth Meddyginiaeth ar Bresgripsiwn
Clinigau Cof

Plant a Phobl Ifanc

Gwasanaethau Iechyd Meddwl Cychwynnol (yn darparu asesiad, therapïau seicolegol ar sail tystiolaeth a chynghori, gwybodaeth a chyngor i staff gofal cychwynnol, defnyddwyr y gwasanaeth a gofalwyr)

Hyfforddiant ymwybyddiaeth o iechyd meddwl ar gyfer gweithwyr proffesiynol
Hyfforddiant sgiliau â chefnogaeth barhaus ar gyfer gweithwyr proffesiynol
Bibliotherapi
Gwybodaeth ac adnoddau i gefnogi hunan help

'Trafodaeth Gychwynnol' i bennu'r angen am wasanaeth iechyd meddwl

Cyngor a gwybodaeth
Dangos y ffordd
Gwaith grŵp cyffredinol, ac wedi'i dargedu, ar gyfer pobl ifanc
Gwaith grŵp a dargedwyd ar gyfer rhieni
Cynghori proffesiynol gan gynnwys gwaith ar y cyd lle bo'n briodol

Asesiad iechyd meddwl mewn lleoliadau gofal cychwynnol a chymunedol

Gwaith byr sy'n canolbwyntio ar ddeilliannau gyda phlant, pobl ifanc a rhieni

- Hunan help dan arweiniad
- Therapi ymddygiad gwybyddol
- Therapi sy'n canolbwyntio ar atebion
- Therapi rhyngpersonol
- Rhaglenni ymddygiad
- Gwaith â theuluoedd

Rhaglenni grŵp a seiliwyd ar dystiolaeth sy'n canolbwyntio ar ddeilliannau ar gyfer pobl ifanc a rhieni

- 'Ffrindiau' (plant a phobl ifanc)
- Blynyddoedd Rhyfeddol (rhieni)

Bydd rhaglenni ychwanegol yn cael eu diffinio ar lefel leol trwy Gynlluniau Plant a Phobl Ifanc (CYPP) e.e. dulliau cyffredinol o ymdrin â rhiantu, Tymhorau Tyfiant